

Foto Aneta Mikulová

Sviatky

Sviatky tvoria výraznú stredovú čiaru našich životov a ich pravidelnosť a rituály s nimi spojené sú našou určitou nemennou istotou v nevyspytateľnom plynutí života. Máme totiž v génoch uložený dar našich predkov, ako sa tešiť zo svojho bytia a oslavovať jeho premeny v súlade s premenami prírody. Sviatky v kolobehu dejín často nadobúdali nové významy, niektoré sa dostali do úzadia, iné si trvalosť existencie udržali.

Sviatok zosnulých – dušičky. V týchto dňoch prírodu už ovláda chlad a tak pôsobí pusto a smutne. Keďže pribúda tmy, do mysle ľudí sa vkrádajú temnejšie

myšlienky, ktoré môžu byť až nečakane silné. Nečudo, že s týmto časom sa spája presvedčenie, že hranica medzi svetom živých a svetom mŕtvych je zrazu neobyčajne tenká.

V pohanskej tradícii u KELTOV definitívny odchod babieho leta bol medzníkom medzi starým a novým rokom, a preto slávil sviatok SAMHAIN. Ľudia trúchlili za snečným bohom, verili, že zablúdené duše zosnulých sa vydávajú do sveta živých. Preto na priedomie kladli koláče, ovocie a víno a hojne zapalovali sviečky, aby do tmavej noci vniesli svetlo. Aby odplašili od príbytkov zlé sily, do okien dávali

tekvicového svetlonosa a strach často zakrývali hlučným veselím. Samhain, ale v značne skomercializovanej podobe, dnes poznáme aj pod názvom Halloween. Na sviatok Samhain sa konzumovali jedlá z rastlín vyrytých zo zeme – koreňová zelenina, zemiaky, kvaka a repa. Tekvica, ktorá má farbu a tvar slnka, je hlavnou rastlinou Halloweenu. Kresťania si neskôr pre toto obdobie zvolili oslavu všetkých svätcov – sviatok Všetkých svätých. Sviatok je zameraný na modlitby, konanie dobrých skutkov a úctu k svätcom. (Zoznam svätcov je obsiahnutý v martyrológiu.) Následná Pamiatka zosnulých o deň neskôr je venovaná spomínaniu na zosnulých a hlavne modlitbám za spasenie ich duší a vyslobodenie z očistca. Konajú sa zádušné omše, spoločné modlitby a veriaci ako aj neveriaci chodiajú na cintoríny, kde kladú na hroby kvety a zapalujú sviece. Sviatočné dušičkové menu kedysi tvorili tradičné jedlá – zemiaková, konopná, či maková kaša, jablká, lieskovce a pečivo zvané dušičky, čo boli dva valčeky cesta spletené do tvaru skřížených kostí.

Nezabudnuté príbehy

Keď prekráčite bránu cintorína, nájdete tam v tieni krížov a pomníkov zabudnuté príbehy ľudí, osudy obyčajných ľudí, ktoré však vytvárali malé dejiny, no zostávajú v pozadí dejín veľkých.

Tento príbeh je napísaný podľa skutočných udalostí a zachovali sa z neho len úlomky a tie sa ďalej predávali ústnym podaním z generácie na generáciu až do dnešných dní.

A tak zásluhou generáčnej pamäte môžeme tento a ďalšie reálne príbehy ZAPÍSAŤ a stanú sa tým súčasťou pamäti našej dediny.

Antonín a Bernuška

Bernuška sa narodila v roku 1922 a vyrástla z nej pekná dievčina, ktorej sa neusmievali len pery, ale aj oči. Vyrastala na gazdovstve svojich rodičov, otca Františka a matky Adely. Bývalo vtedy zvykom, že na sedliackom dvore pri sezónnych prácach pomáhali hospodárovi mladí chlapci, miestni i z okolia. Hovorilo sa tomu, že slúžili za paholka.

Aj u Vrblícov slúžil v tom čase mladý Antonín a tu sa zahľadel do očí drienčnej Bernušky a ich náklonnosť sa po čase stala vzájomnou.

Dnes nevieme, aké sny a plány mali dvaja mladí ľudia, vieme len, že Bernuška v zime roku 1938 ochorela na týfus a vo februári v nemocnici zomrela ako 16 ročná. Bolo to už dievča na vydaj a namiesto toho - smrť. Keď ju priviezli z Bratislavy v cínovej truhle, tak otec František chcel zo zúfalstva a veľkého žiaľu rakvu rozbiť.

A čo nešťastný mládenec Antonín? Trápi sa neskonale. Nevie, či ešte bola nejaká iná pridaná príčina jeho smrti, ale od žiaľu zomrel ešte v ten istý rok a to v auguste 1938 ako 20 ročný chlapec.

Na radošovskom cintoríne obaja našli svoje večné miesto odpočinku blízko seba, v dvoch susediacich radoch.

Mirka Kučerová, Foto Aneta Mikulová

Ťažký život vystáhalcov

Pred 40 rokmi bony na rifle z Tuzexu kupovali ľudia od babiek, ktoré dostávali doláre z Ameriky. Tieto slovenské ženy – vdovy, brali z USA a Kanady vdovské dôchodky po svojich manželoch - vystáhalcoch, ktorí viac ako polovicu svojho života žili, pracovali aj zomreli za oceánom. Na vtedajšie pomery to boli sumy nemalé, priam rozprávkové. Avšak ťažký život, ktorý mali tieto rodiny za sebou, v mnohom rozprávkový nebol. Muži odchádzali do úplného neznáma, aby tí, čo zostali doma, prežili. Žena s deťmi a starosť o celé hospodárstvo bola dlhé roky na jej pleciah. Mnohí chlapi si našli v „Novom svete“ nové ženy a „pozabudli“ na manželky. Založili si novú rodinu. Bolo to aj naopak - ženy na Slovensku si v dôsledku dlhého odlúčenia partnerov našli iného partnera. Pretože do zámoria odchádzali ľudia, ktorí boli často negramotní, tak aj niekoľko rokov neposlali domov o sebe žiadnu správu, lebo nevedeli písať. Počas života na Slovensku neboli ďalej ako vo svojom okrese a zrazu sa dostali do Ameriky, zažili niečo úplne nové a všetko sa pre nich zmenilo. Nechceli sa viac vracieť domov, kde na nich čakali len dlhy a bieda. To viedlo k odchodu, nevere a vyúsťovalo do osobných tragédií.

Neľahký život prežili aj Lucia Kučerová z Radošoviec a Vendelín Mičúch z Duboviec. Manželka Mičúchovci žili po svadbe v Radošovciach a v roku

1921 sa im narodila prvá dcéra - Marka. Na jar roku 1923 Venda odišiel za prácou do Ameriky a v decembri 1923 sa narodila druhá dcéra Milka. Keď uplynulo viac ako desať rokov, Venda vraj telefonoval z Ameriky, že ak niekto z rodiny za ním nepríde, tak si tam založí rodinu novú. A tak v roku 1936 za ním cestovala jeho staršia dcéra Marka, vtedy 15 ročná. Do Holíča k vlaku ju viezli chlapi „pachouci“ na voze s koňmi. Vlakom sa dostala do niektorého veľkého európskeho prístavu, nevieme ktorého presne, mohol to byť Hamburg, Brémy alebo poľský Gdansk. Vieme len, že bolo dohodnuté, že ju tam budú čakať mnišky a pomôžu jej nalodiť sa na zaoceánsku loď. Ako poznávacie znamenie mala držať v ruke kvetinku - bielu chryzantému.

Cesta loďou vtedy trvala zväčša dva týždne, niekedy viac v závislosti od počasia. Po prístáti v USA nemohla ona ani ostatní cestujúci vystúpiť z lode ďalšie tri týždne, lebo v meste bol veľký štrajk. Taktiež mala z domu príkaz, že nesmie pri kontrole povedať, že ide za otcom.

V roku 1948 cestovala manželka Lucia prvýkrát do USA za manželom Vendom a už 27 ročnou dcérou Markou. Keďže Venda tam bol už 25 rokov, nie div, že tu žil s inou partnerkou. Aj napriek tomu tam Lucia zostala žiť, pretože dcéra Marka sa v Amerike medzitým vydala za svojho krajana

Antona Rampáčka, pochádzajúceho z Petrovej Vsi. Zaujímavé je to, že Anton si toto dievča všimol ešte na Slovensku, keď išla na púť do Šaštína a vtedy bývalo zvykom, že sa pútnici cestou zastavovali na stabilných miestach na odpočinok v okolitých dedinách.

Lucia a Venda si postupom času odpustili a v USA žili spolu. V roku 1957 prišli na Slovensko a do Radošoviec na 2 mesačnú návštevu k mladšej dcére Milke vydatej za Antonína Kudláča. Prišiel Venda, Lucia, dcéra Marka a jej syn Štefan. V tej dobe boli pozvaní i na dvojsvadbu synovcovi a neteri Kučerovcom - Felixovi a Jožine.

Neskôr prichádzali domov každé dva, tri roky, alebo niekto z príbuzných zo Slovenska išiel na návštevu za more. Lucia, už ako vdova, dožila svoj život u dcéry Milky s jej rodinou na Konci pri kaplnke v Radošovciach. Dejepisný fakt na záver. Historici zistili, že za posledných 150 rokov odišlo zo Slovenska 1,2 milióna ekonomických migrantov, predovšetkým do Ameriky, ktorá bola už vtedy demokratickou krajinou. Odišli najprv z polofeudálneho Uhorska a všetkých ďalších zriadení a prinášali nielen peniaze, ale aj progresívne myšlienky o spoločnosti.

Spracovala Mirka Kučerová podľa Valérie Vrblícovej - zo spomienok na starenu Luciu.

Najstaršia škola na holičskom a šaštínskom panstve je tá naša

Holíčske panstvo a šaštínske panstvo tvorilo spolu 29 mestiečiek a obcí. Keďže dejiny školstva sú od počiatkov úzko spojené s dejinami cirkvi a s pôsobením rehoľných rádov, tak našim veľkým a dôležitým zdrojom informácií o počiatkoch školstva u nás sú zachované záznamy z kanonických vizitácií (cirkevné inšpekcie).

Z tohto prameňa pochádza písomný doklad z roku 1599, že práve v Radošovciach už existovala škola. Pôvodne sa predpokladalo, že najstaršou u nás doloženou školou bolo založenie riadnej školy v tereziánskom období, v roku 1786 počas pôsobenia osvieteného, vysoko vzdelaného farára Ignáca Med-

ňanského (pochovaný je v Radošovciach) a učiteľa Donáta Dualského. Jednotriednu školu neskôr viedol jeho syn Donát Dualský mladší až do roku 1830. Po tomto období nastúpila do Radošoviec vyučovať postupne trojica učiteľov z významnej učiteľskej rodiny MATULAYOVCOV. (Príslušníci rodiny Matulayovcov sú pochovaní na radošovskom cintoríne – približne v strede, vpravo smerom od hlavnej brány.) Alexander Matulay - pôsobil tu v rokoch 1830-1877 a v tom čase v roku 1856 budova školy vyhorela. V rokoch 1877-1889 vyučoval Kristián Matulay, ktorý zriadil ďalšiu triedu, v dvoch triedach sa učilo 80 žiakov.

V roku 1889-1899 tu pôsobil František Matulay a pomocný učiteľ František Veselý, synovec F.V. Sasinka. V tomto období, koncom 19. stor. bola v obci zriadená aj ŽIDOVSKÁ ŠKOLA s 35 žiakmi. Je teda historicky podložené, že radošovská škola má starú a bohatú minulosť, čo by malo súčasníkov zaväzovať k neustálemu zlepšovaniu a napredovaniu v kvalite a spôsobe výučby u nás.

Spracovala Miroslava Kučerová podľa údajov historikov Martina Hoferku a Ivany Červenkovéj

Štefan Nejeschleba – maliar a sochár

sa narodil v Radošovciach v roku 1934, v roľníckej rodine a od detstva bol zvyknutý doma tvrdo pracovať na hospodárstve. (Jeho rodný dom má dnes súpisné č. 130, na námestí.) Avšak každú voľnú chvíľku venoval svojej záľube a to maľovaniu. V tejto záľube ho podporoval miestny notár, ktorý bol v tom čase v rodine u Nejeschlebových ubytovaný.

Štúdium maliarstva mu však nebolo z praktických ani ideologických dôvodov umožnené, preto sa vyučil za maliara písma v Piešťanoch. Základnú vojenskú službu absolvoval v Liberci a po jej skončení sa vrátil na Slovensko, kde v Bratislave pracoval ako reštaurátor. Tu sa podieľal na reštaurátorských prácach na Dóme sv. Martina, morovom stípe a Redute, ďalej na barokovom kostole v Trenčíne a iných stavbách chránených pamiatkovým úradom.

Od roku 1958 začal popri práci súkromne navštevovať ateliér sochára prof. Fraňa Štefunka na Akadémii výtvarných umení a ateliér maliara prof. Jána Mudrocha.

Neskôršie žil a tvoril v Liberci, začal pracovať v Divadle F. X. Šaldy, stal sa členom zväzu českých výtvarných umelcov, tiež členom medzinárodnej organizácie výtvarných umelcov a venoval sa maľbe a sochárstvu. Podieľal sa na tvorbe interiérových a

exteriérových plastik z dreva a kameňa v mnohých českých mestách a tiež v kanadskom Toronte. Za svoj život vytvoril približne 250 obrazov, 50 drevených reliéfov, 50 monumentálnych plastik a usporiadal 50 výstav.

Štefan Nejeschleba zomrel v roku 2014 v Liberci a je považovaný za známeho českého maliara a sochára slovenského pôvodu. V auguste tohto roku bola na námestí slávnostne odhalená pamätná tabuľa tomuto nášmu významnému rodákovi.

Kultúrno-spoločenské aktivity obce

Fašiangové posedenie pre seniorov
Slávnostné uvítanie narodených detí do života obce
Kvizové vedomostné večery v Šope
Zmrzlina zadarmo pre deti na MDD
Odhalenie pamätnej tabule Štefanovi Nejeschlebovi

Trojdnový denný obecný tábor pre deti
Ahoj leto – športovo zábavná akcia pre deti
Hody a dožinky s moravskou DH Svárovanka
Posedenie pre seniorov v októbri, venované úcte starším
Divadlo Pi čaj, miláčik!

Obec spoluúčasťou podporila

Stavanie mája vo Vieske
Hurbánek 2024
Gulášmajster v Pivnom parku
Deň otvorených búd

Detická hasičská súťaž o pohár starostky obce Radošovce
60. výročie MŠ Radošovce
Gulášmajster Radošovské vinohrady
Letné kino
Beh k radošovským vinohradom
Hodová zábava vo Vieske
Horné Záhorie spolu

Čo nás čaká v roku v 2025 v oblasti odpadového hospodárstva

Od 1. januára 2024 sa schválením VZN č. 5/2023 o miestnom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad zvýšila sadzba za vývoz popolnic. Za najčastejšie používanú 120 litrovú popolnicu sa z pôvodných 74,70 EUR vyberá v roku 2024 poplatok vo výške 87,60 EUR. Na rok 2024 je naplánovaných 25 vývozov, jeden vývoz popolnice vychádza na 3,504 EUR. Výška poplatku sa odvíja od ceny za túto službu, ktorá je fakturovaná spoločnosťou Vepos Skalica. Cena takejto služby je zase závislá na cene vstupných faktorov – rast miezd zamestnancov, výška investícií do technológie, ceny energií, PHM, inflácia, výška DPH a od budúceho roka aj transakčná daň. Asi 85 % z ceny faktúry za vývoz komunálneho odpadu tvorí poplatok za odvoz a manipuláciu s odpadovými nádobami. Táto suma je za každý vývoz rovnaká, bez ohľadu na to aký počet odpadových nádob a aká tonáž odpadových nádob sa vyváža. Jedinou pohyblivou zložkou je poplatok za skládokovanie odpadu, ktorý tvorí len 15 % z ceny faktúry. Je to paradoxná situácia, že aj napriek tomu, že tonáž odpadu nestúpa z dôvodu separácie, cena za dopravu, ktorá tvorí najväčší podiel z fakturovanej služby, sa ročne zvyšuje. To má za následok zvýšenie poplatku za TKO pre samotnú domácnosť. Od roku 2025 sa tento pomer zmení, nakoľko ďalšou zložkou, ktorá sa bude priplácať

je položka za mechanicko biologickú úpravu odpadu.

Od 1.1.2025 je však zákonom stanovená povinnosť mechanicko biologickéj úpravy odpadov (MBÚ). To znamená, že odpad z odpadových nádob sa pred odvozom na skládku dotriedi na triediacej linke a pomocou biologickéj úpravy sa odpad stabilizuje a na skládku odpadu sa dostáva len ten odpad, ktorý nie je možné už upraviť. Tento spôsob likvidácie odpadu si vyžaduje od spoločností zameraných na odvoz a likvidáciu odpadov značnú investíciu do technológie a ľudských zdrojov. Zvýšené náklady týchto spoločností realizujúcich takúto úpravu odpadu, ktorú vyžaduje zákon, sa od roku 2025 premietnu do zvýšených poplatkov za vývoz a úpravu komunálneho odpadu.

Obec podľa zákona musí takýto typ úpravy odpadu vykonávať aj za predpokladu, že si občania budú musieť zaplatiť omnoho vyšší poplatok v roku 2025 ako v roku 2024.

V roku 2025 budeme uvažovať o znížení frekvencie vývozov z počtu 26 na nižší počet, keďže sa nám množia podnety, že mnohí občania tvoria odpad minimálne z dôvodu separácie a uvítali by menej vývozov.

V zákone č. 79/2015 Zb. o odpadoch je uvedené, že obec vypočíta poplatok za komunálny odpad tak, aby pokryl náklady na jeho vývoz.

Prehľad výberu poplatku za TKO a náklady na vývoz odpadu:

Rok 2020	
Príjem poplatku :	36 420,09 €
Náklad:	47 448,09 €
Rozdiel :	-11 028,00 €
Nedoplatky TKO:	601,42 €

Rok 2021	
Príjem poplatku :	34 947,82 €
Náklad:	51 573,46 €
Rozdiel :	-16 625,64 €
Nedoplatky TKO:	753,62 €

Rok 2022	
Príjem poplatku :	34 167,65 €
Náklad:	51 573,46 €
Rozdiel :	-16 625,64 €
Nedoplatky TKO:	1 104,70 €

Rok 2023	
Príjem poplatku :	48 647,72 €
Náklad:	53 702,97 €
Rozdiel :	-5 055,25 €
Nedoplatky TKO:	1 010,49 €

Mgr. Iveta Matúšová starostka obce

Zo zápisníc OZ

Obec vybudovala multifunkčné ihrisko pri ZŠ

Pri príležitosti Medzinárodného dňa detí sme otvorili nové multifunkčné ihrisko v areáli základnej školy.

Naša obec bola v minulom roku úspešná v získaní dotácie z Ministerstva investícií a regionálneho rozvoja vo výške **135 357,64 €**. Celková cena prác aj so spoluúčasťou obce bola **142 481,73 €**. Zhotoviteľom bola firma Slovimm, ktorá odvieďa kus dobrej práce.

Ihrisko je vhodné pre športy ako futbal, basketbal, volejbal a tenis či bedminton. Súčasťou športovej plochy je aj aj dráha pre skok ďaleký s doskočiskom. V okolí ihriska je umiestnených 5 fitness prvkov. A súčasťou projektu bolo aj umiestnenie defibrilátora, ktorý sa nachádza na stene telocvične.

Obec tu za **1 500 €** osadila kamerový systém, aby bol priestor ihriska a zároveň časť areálu základnej školy monitorovaný proti vandalizmu. Rovnako tak boli osadené reflektory po rohoch ihriska, informačná tabuľa s pokynmi ako sa treba na ihrisku správať. Pevne veríme, že ihrisko bude dlho slúžiť našim

deťom, mládeži ale aj všetkým športovými občanom. K tomu, aby tak bolo, je potrebné dodržiavať pravidlá prevádzky. Na webovej stránke obce sa nachádza prevádzkový poriadok multifunkčného ihriska. Je nevyhnutné, aby všetci tí, ktorí vstupujú do areálu základnej školy, rešpektovali pokyny, nepoškodzovali obecný majetok, okolie

školy, neboli hluční, vulgárni, nefajčili a nepili v týchto priestoroch alkoholické nápoje, dodržiavali prevádzkové hodiny a po ich skončení opustili areál základnej školy. Tešíme sa, že obci sa podarilo uskutočniť toto parádne dielo a dúfame, že nebude posledným počínom Obce Radošovce v našej škole.

Zateplenie budovy II. stupňa ZŠ Radošovce

Obci Radošovce bola v roku 2023 schválená dotácia na zateplenie druhej budovy ZŠ vo výške **303 668 €** z Environmentálneho fondu. Po dlhých kontrolných procesoch a administratívnych úkonoch zo strany Envirofondu sa aj táto budova dočkala nového šatu. Práve v týchto dňoch sa dokončili posledné práce a prebehlo odovzdanie stavby zhotoviteľom za účasti stavebného dozoru a starostky obce Ivety Matúšovej. Bola vykonaná izolácia základov, zateplenie vonkajšieho plášťa budovy, nová farebná fasáda, hydroizolácia strechy, osadenie nového bleskozvodu a zemniacich pásov, vybudoval sa nový odkvapový chodník okolo celej budovy. Celkové investičné výdavky obce sú vo výške necelých **360 000 €**.

Modernizácia II. budovy ZŠ Radošovce

Obecné zastupiteľstvo v minulom roku rozhodlo o vypracovaní projektovej dokumentácie na modernizáciu budovy II. stupňa ZŠ, najmä z dôvodu nevyhovujúceho stavu elektrických a internetových rozvodov v tejto budove. Projektová dokumentácia počíta s kompletnou výmenou elektroinštalácie, internetových rozvodov, debarierizáciou vchodu, plošinou pre imobilných žiakov, modernizáciou dvoch učební – jazykovej učebne a chemického laboratória, kamerovým systémom. V súčasnosti podávame projektový zámer na nadradený orgán – Radu partnerstva TTSK, ktorý by mal náš zámer prerokovať a schváliť. Ak sa toto udeje, tak by sme boli oprávneným žiadateľom o dotáciu z Plánu obnovy na tento účel.

Ďalšie investície obce v roku 2024

V celom objekte kultúrneho domu a obecného úradu bolo vymenené vodovodné potrubie a pripojili sme sa tak na nový obecný vodovod. Všetci občania, ktorí používali vodu zo starého vodovodu sa pripojili na nový zdroj a z tohto dôvodu bol starý vodovod znefunkčnený.

Zdigitalizovanie obecnej kroniky a jej zverejnenie na webovej stránke obce.

Obec zakúpila z peňazí zbierky občanov a miestnych organizácií profesionálnu umývačku riadu do KD, z vlastných prostriedkov obce sa dokúpila nová nerezová výlečka, nerezový pracovný stôl a sprchová gastro batéria. Vybieralo sa **3 210 €**, celkové náklady obce boli vo výške **897,30 €**.

Priestranstvo pred KD prešlo úpravou povrchu. Upravila sa aj časť príjazdovej cesty, a to úprava krajnice. Vybudovali sa aj dva chodníky, spájajúce parkoviská po oboch stranách KD. Celková investícia bola vo výške **10 810 €**.

Na cintoríne v Radošovciach aj vo Vieske obec zabezpečila výrobu a osadenie držiakov na vedrá a čistiace potreby.

Počas mesiaca júl- august prebehlo čipovanie smetných nádob spoločnosťou Vepos Skalica ako príprava na nový spôsob zberu a úhrad poplatkov za komunálny odpad v roku 2025.

Obec zabezpečila orezanie líp u kaplnky sv. Víta vo viestanských vinohradoch z dôvodu bezpečnosti vi-nohradníkov a návštevníkov. Orez vykonal arborista, odborník na tento účel. Cena prác bola **1 350 €**.

Obec Radošovce objednala a zaplatila nové okná na požiarnej zbrojnici vo Vieske v sume **770,03 €**.

V letných mesiacoch bolo zrealizované čistenie odtokových kanálov a šachiet - pri benzínke, pri pizzerii, v areáli základnej školy v sume **712,80 €**.

Na jar sme vybudovali dočasnú miestnu komunikáciu na spodnej ulici vo Vieske (**5 400 €**), kde sa z prebytočnej hliny vybudoval provizórny protipovodňový val, ktorý sa osvedčil pri privalovej vode v Pavlovskom potoku.

Obec prispela na opravu cesty do viestanských vinohradov - dovoz pražcov v sume **575 €**.

Z dôvodu nevyhovujúceho stavu vodovodného potrubia na obecnom bytovom dome na námestí obec zabezpečila čistenie stupačiek a vodovodného potrubia spolu s dezinfekciou potrubia, celkové náklady na túto službu boli vo výške **3 474 €**. Vodomer na bytovom dome bolo potrebné za doterajšie roky užívania vymeniť, investícia na nákup a výmenu nových vodomeroch **2 999 €**.

Havarijný stav murovanej plynovej skrinky, ktorej hrozilo zrútenie, bolo potrebné urýchlene riešiť. Na jej mieste teraz stojí nová nerezová.

Z bezpečnostných dôvodov obec objednala a dala namontovať zábradlie na spodnej ulici vo Vieske pri ústí kanála na križovatke spodnej a spojovacej ulice.

Počas prázdnin sme dokončili chodník pri pastoračnom centre – vybudovala sa II. etapa chodníka, ktorá po napojení na existujúci chodník v parku pri ZŠ bude spolu s vybudovaním nového vchodu do areálu ZŠ z Jánošíkovej ulice, slúžiť na bezpečný pohyb detí mimo vozovky a zároveň bude slúžiť ako oddychová zóna pre občanov. Chodník je osvetlený a postupne budú osadené lavičky. Výška finančných prostriedkov na chodník bola vo výške **16 550 €**.

Počas mesiaca august bola vykonaná oprava nespvených častí miestnej komunikácie na Družstevnej ulici – boli opravené havarijné úseky na Družstevnej ulici, najmä pri bytových domoch a havarijný úsek na Jánošíkovej ulici, spolu vo výške **11 064,40 €**.

V auguste sa opravil aj havarijný stav cesty u bývalej predajne Jednota – a to komplexnejšou opravou jazdného pruhu spojená so spevnením cesty smerom ku Kovaloveckemu potoku, investícia vo výške **51 151,90 €**.

Výmena svietidiel verejného osvetlenia

V mesiaci september sa začala výmena všetkých svietidiel v našej obci za úsporné LED svietidlá. Využili sme ponuku na dlhodobú splatnosť faktúry za túto službu.

Okamžitým pozitívom bude to, že sa prestalo, po ukončení výmeny svietidiel, v noci vypínať osvetlenie. Ďalším pozitívom je úspora, nakoľko LED svietidlá majú omnoho nižšiu spotrebu ako staré sodíkové lampy, tiež úspora na oprave týchto lúčok, ktorá bola pre obec finančne náročná.

Hasiči v roku 2024

Ako dobrovoľný hasičský zbor obce Radošovce sme vždy pripravení zasiahnuť tam, kde nás budú potrebovať. Za tento rok bolo doteraz vykonaných 20 výjazdov. Z toho päť technických výjazdov k likvidácii nebezpečného hmyzu - sršňov, tri požiare, dva výjazdy na znečistenú cestnú komunikáciu a jeden výjazd k spadnutému stromu. Zvyšné výjazdy boli vykonané v súvislosti s povodňami v obci Dubovce a Radošovce. Takisto sme sa zúčastnili na stavaní protipovodňovej zábrany na rieke Morava. Pri povodniach v Radošovciach bolo povolovaných vyše 50 členov z hasičských zborov aj z okolitých dedín. Takisto pri povodniach zasahovali aj hasiči z Viesky. Hasiči preventívne zabezpečovali obec pred povodňami, spolu s dobrovoľníkmi plnili vrecia s pieskom, ktoré boli k dispozícii pre občanov obce. Ďakujeme všetkým zúčastneným dobrovoľníkom, ktorí pomáhali. Čo sa týka povodní, v prípade takejto veľkej vody je potrebné čakať, kedy voda začne klesať. Vtedy je možné začať s odčerpávaním vody z domov a pivníc. Snažili sme sa pomôcť tak, ako sme mohli. Po povodniach v Radošovciach bolo vykonané odčerpávanie znečistenej vody v studniach podľa žiadostí občanov. Ako dobrovoľný hasičský zbor disponujeme získanými technickými a vecnými

prostriedkami, technikou IVECO Daily s výbavou, protipovodňový vozík s výbavou, hasičská AVIA a Tatra 148 s výbavou. Pri výjazdoch využívame všetku dostupnú techniku. Aktívne sa zapájame do Projektov EÚ, z ktorých čerpáme financie na zakúpenie potrebného materiálu a vybavenia. Každý rok sa zúčastňujeme na viacerých obecných udalostiach, pri ktorých je potrebný hasičský dozor na riadenie dopravy a zabezpečenie priebehu akcie. Sú to udalosti ako Beh k Radošovským vinohradom, žatva, dozor na plesoch, dožinkový tanec, Vianočná dedinka a rôzne cirkevné udalosti. Každoročne podporujeme a zúčastňujeme sa na súťaži Gulášmajster v Radošovciach aj Vieske, organizujeme Hasičský ples, staviame máj a oslavujeme sviatok sv. Floriána. Naši členovia zboru pravidelne darujú hasičskú kvapku krvi. Počas žatvy boli vykonávané protipožiarne hliadky z dôvodu prevencie a bezpečnosti pred vysokým rizikom požiarov. Členovia vykonávali

hliadky počas celého dňa, služby boli rozdelené na 2 smeny. Boli zapojené aj okolité hasičské zbory, keďže hliadky boli počas pracovnej doby. Ďakujeme hasičom z okolitých dedín za prikladnú spoluprácu a pomoc.

Čo sa týka súťaží, máme vcelku úspešné družstvá, jedno ženské družstvo a dve detské družstvá. Detské družstvá sa rozdeľujú do kategórie mladších a starších žiakov. Zúčastňujeme sa prevažne na súťažiach v Skalickom a Senickom okrese. Tohtoročná súťažná sezóna priniesla celkovo 9 pohárov za umiestnenie na prvých priečkach. Minuloročná sezóna bola tiež úspešná u žien aj detí, bolo získaných 6 pohárov. Túto sezónu sa ženské družstvo umiestnilo na 1., 2. aj 3. mieste. Detské družstvá sa umiestnili na 1. a 3. mieste. Naše súťažné družstvá pravidelne trénujú a zlepšujú sa. Aktívne sa zúčastňujeme na hasičských súťažiach, kde premeriavame sily s inými dobrovoľnými hasičmi a ak by sa chcel niekto pridať k hasičským deťom alebo ženám, radi vás privítame.

*Eva Lipovská
členka DHZ Radošovce*

Leto Rodziny veselej

K letu neodmysliteľne patrí zábava, čas strávený s kamarátmi, pekačky, dlhé večery, výlety... Aj v Rodzine veselej sme strávili leto plné úsmevných príhod, zábavy, povytvárali sme nové priateľstvá, či prišli k novým poznatkom.

Letný maratón zážitkom sme v Rodzine veselej odštartovali prázdninovou pekačkou, počas ktorej sme privítali nového pána kaplána Martina Uhera a prijali ho medzi nás.

Taktiež sme vycestovali za hranice Záhoria. Od 22. júla do 27. júla 36 detí a animátorov spolu vycestovalo na týždenný tábor pod štíty hôr - do Liptovských Revúc. Ústrednou témou nášho tábora bolo Nebeské kráľovstvo. Počas denného spoznávanie ciest, ako sa doň dostať, nás každým dňom sprevádzal blahoslavený Janko Havlík, ktorý nám bol jasnou demonštráciou a príkladom spôsobu, ako žiť v dočasnom svete tak, aby sme po smrti mohli Nebeské kráľovstvo skutočne aj dosiahnuť. O blahoslavenom Jankovi si animátori prichystali aj krátky amatérsky film, ktorý deťom približoval jeho život a ukázal nám ako možno pokorne prijať

a niesť svoj kríž v láske k Bohu. Rôzne prekážky k tomuto cieľu a možnosti, ako môžeme tieto bariéry prekonať, sme spoznávali na interaktívnych katechézach a snažili sme sa ich uplatňovať počas celého tábora, či už počas plnenia aktivít a povinností, ale aj počas hier a každodenného života. Náš program bol popretkávaný rôznymi zábavnými či vzdelávacími aktivitami, ale najmä každodennou modlitbou sv. ruženca a účasťou na sv. omši. Deti na začiatku tábora dostali koruny, na ktoré zbierali samolepky za dobré a zlé skutky. Ich úlohou bolo počas celého tábora zbierať nálepky za dobré skutky a vyvarovať sa tým zlým. Animátori deti pozorne sledovali a za každý skutok, či už dobrý alebo zlý, nalepili deťom samolepku. Miestnych farníkov sme potešili aj hudobným sprevádzaním pri sv. omšiach. Ďakujeme všetkým deťom, ktoré sa tábora zúčastnili. Avšak najväčšia vďaka patrí našim pani kuchárkam Petre Molentovej a Karin Lukáčovej za vynikajúcu stravu, ktorú nám dennodenne s láskou pripravovali a hlavnej vedúcej tábora, Marcelle Štepany, ktorá celý tábor zastrešila po organizač-

nej stránke. Avšak táborom sme naše leto neukončili. Pre deti sme pripravili aj takmer dvojdňový program s názvom 29 hodín s Ježišovou mamou – patrónkou našej farnosti. Toto menšie podujatie sa konalo v dňoch 13. 8. až 14. 8. v Pastoračnom centre sv. Jána Pavla II. Zúčastniť sa ho mali možnosť deti od 6 rokov. Cieľom tejto akcie bolo deti opäť zabaviť a zahrať sa s nimi, ale i priviesť ich bližšie k Bohu skrze poznávanie života Panny Márie. Ústrednou témou bolo Nanebovzatie Panny Márie, keďže v blízkosti tejto akcie (15. augusta) sme oslavovali sviatok s týmto titulom. Okrem hier a aktivít čakali

na deti aj náučné scénky, kvízy či katechézy. Počas interaktívnych aktivít sme v priebehu oboch dní účastníkom hravou formou priblížili život Panny Márie. Na večerných sv. omšiach (obidva dni) sme boli prítomní aj naším spevom. Súčasťou programu bola aj „prespávačka“ pre staršie deti a s ňou spojená nočná hra, ktorej téma bola osobná cesta života. Počas nej na deti čakali rôzne skúšky. Napríklad mali pomôcť zranenému, dvom pútnikom... Na konci cesty ich čakal osobný súd. Keď tento úspešne prestáli, dosiahli nebeské kráľovstvo, kde ich čakal Pán Ježiš spolu s Nanebovzatou Pannou Máriou. Poďakovanie tento raz opäť patrí pani kuchárkam, Monike Stojaspalovej a Karin Kosíkovej a tiež všetkým dobrodincom, ktorí nás akýmkoľvek

darom podporili, ale aj pánovi kaplánovi Martinovi Uherovi, ktorý nás sprevádzal a viedol v duchovných aktivitách. V mesiaci august sme sa podieľali na verejnom premietaní filmu o živote blahoslaveného Janka Havlíka, ktorého projekcia sa uskutočnila v parku pri farskom kostole. Akciu sponzorsky zrealizoval Tomáš Rajčák, spoločnosť FunZona. Naše leto bolo skutočne nabité zábavou, ale aj naplnené spoznávaním krásy a lásky Boha. Už teraz sa nesmierne tešíme na leto 2025 a zároveň dúfame, že sa aj počas celého roka budeme môcť venovať podobným aktivitám, a tak sa čoraz viac približovať k Pánovi.

Martin Kočárik

Blahorečenie Janka Havlíka

Rodzina veseľá v spolupráci s farským úradom spojila oslavu Narodenia Panny Márie, patrónky nášho farského kostola, s vďakou za blahorečenie Janka Havlíka, ktorý pochádza z filiálky Dubovce.

Hodový duchovný program sme odštartovali v piatok večer o 21:00 hod. modlitbou posvätného ruženca Svetla na kostolných schodoch. Predsedal jej p. farár Viliam Tuma spolu s p. kaplánom Martinom Uherom. Prvé tajomstvo sa predmodlievali dievčatá, druhé chlapci, tretie mládež, štvrté ženy a posledné piate muži. Modlitbu medzi desiatkami spájaj spev piesní, ktoré boli obsahovo zladené s jednotlivými tajomstvami a hudobne nás nimi sprevádzal náš p. organista Jozef Chrenka. Okrem spevu, modlitbu sprevádzali aj zamyslenia nad svedectvom života nového blahoslaveného v paralele s tajomstvami ruženca a ich tieňové znázornenie prepojené so životom nového blahoslaveného. Voľbu tajomstiev svetla ovplyvnila skutočnosť, že Janko bol pokrstený v našom farskom kostole. Preto naši mladí hneď prvé tajomstvo, ktorým je krst Pána Ježiša v Jordáne, znázornili ako Jankov krst, ktorý sa skutočne konal v tej istej krsiteľnici ako bola pokrstená väčšina z nás. Postupne zobrazili aj ostatné udalosti z Jánovho života v nasledujúcich tajomstvách, ako napríklad jeho disponovanosť urobiť všetko to, čo mu Pán povie, tak ako urobili obsluhujúci na svadbe v Káne, kde ich k tomu vyzvala Panna Mária, ku ktorej sa

náš nový blahoslavený veľmi utiekal najmä v ťažkých rokoch väzenia. V treťom tajomstve zobrazili ťažkú prácu v uránovej bani, ktorú Janko pochopil a prijal ako svoje misijné územie a svojim príkladom tak na tomto hroznom mieste vyzýval na pokánie. Premenenie na vrchu tábora mladí znázornili ako premenenie Jána pred našim zrakom v Šaštíne v okamihu, keď bol pozdvižený na oltár k verejnej úcte. V tieňovom znázornení sa okolo Jánovej hlavy objavila svätožiara a na pozadí slávnostnej fanfáry zaznela formula blahorečenia: „Nech sa teda ticho Boží služobník Ján Havlík, mučeník vernosti, nazýva odtiaľ blahoslavený“. Posledné piate tajomstvo, ktoré hovorí o tom, že nám Ježiš dal seba samého za pokrm a nápoj v Oltárnej Sviatosti, znázornili ako Jankovu veľkú nespĺnenú túžbu. Zaznela pri tom jeho pamätná veta: „Neplačte, mamka, chceli sme prinášať Bohu obeť na oltári, teraz mu dvíhame namiesto hostíi svoje vlastné utrpenia a životy.“ V tieňovom znázornení sa popri tom objavil Janko ako bozkáva a dvíha kríž vedľa kňaza, ktorý dvíha kalich s hostiou. Po modlitbe program pokračoval premietnutím krátkého, ale zato výstižného videa zo života nového blahoslaveného,

ktoré natočili naši starší chlapci - miništranti. Týmto všetkým sme chceli predstaviť a priblížiť Janka, aby ho spoznali čím viacerí, nakoľko pochádza z našej farnosti a to je pre nás veľká milosť. Chceli sme tiež upriamiť pozornosť na jeho vytrvalosť a vernosť svojmu povolaniu, ktorá dnes tak veľmi v spoločnosti chýba. Nadchnúť sa je totiž ľahké, ale vytrvať a nechať sa zlomiť, to chce poriadnu odvahu. Utiekajme sa k nemu a prosíme ho o príhovor, najmä vtedy, keď v živote strácame odvahu a nádej.

Večerný program sme ukončili sviečkovou procesiou so sochou Panny Márie, okolo kostola cez námestie a späť ku schodom, kde nám pán farár udelil záverečné požehnanie.

Nakoľko vieme, že oslávenkyňa a patrónka nášho kostola, Panna Mária, nás nikdy nevedie k sebe, ale vždy ku svojmu Synovi, v sobotu, ktorá ako deň patrí práve jej, sme v programe vďaky pokračovali nočnou adoráciou pred Eucharistickým Ježišom až do polnoci. V prvej moderovanej hodinke sme okrem iného rozjímali nad textom Sv. Písma zo Skutkov apoštolov, kde Ježiš povedal: „... ale keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judeji, aj v Samárii a až po samý kraj zeme.“

Uvedomili sme si, že tento Ježišov prísľub sa doslova naplnil na Jankovi. Tam vo väzení dostal silu Ducha Svätého a stal sa Ježišovým svedkom, najprv medzi spoluväzňami a dozorcami a postupne i za múrmi väznice a teraz sa jeho svedectvo, aj vďaka povýšeniu na oltár, bude šíriť ďalej a stane sa svedectvom až po samý kraj zeme, podľa slov Pána Ježiša. Celý duchovný program vyvrcholil hodovou slávnosťou sv. omšou, ktorú v nedeľu p. farár odsľúžil za všetkých farníkov.

Silvia Kudláčová

Obecný denný tábor pre deti

V mesiaci august zamestnankyne obce pod vedením starostky pripravili 3-dňový denný tábor pre deti, ktorého sa zúčastnilo približne 20 detí. Pre deti v rámci možností pripravili program, ktorý bol rôznorodý a snáď si každý našiel to, čo ho bavilo. Prvý deň bol venovaný malej a zábavnej prednáške o Jozefovi Murgašovi - slovenskom vynálezcovi a kňazovi. Prednášku pripravila poslucháčka pedago-

gickej fakulty Monika Matúšová. Deti si pozreli tiež pamätné miesta rodnej obce a videli ukážky výcviku psa pod vedením Lujzy Kuchárkovej. Ďalší deň vycestovali na výlet do Bratislavy, kde si pozreli televízne štúdiá TA3 a boli svedkami priameho prenosu. Tretí deň absolvovali menšiu túru do vinohradov, kde na nich čakala opekačka, ukážka poskytnutia prvej pomoci a hry.

Vďaka patrí rodičom za dôveru a pochvalu každému jednému dieťaťu, pretože boli poslušné, priateľské a mali výdrž až do konca. Možno sa spoločne stretnú opäť o rok.

Bežecký a turistický klub pokračoval vo svojich aktivitách. Prvého mája na sviatok práce absolvovali výlet do Malých Karpát výstupom na magický Petrklín /587 m. n. m./ a na Malú a Veľkú Vápennú (Roštún) /752 m. n. m./ Aj keď im plánovaná opekačka na Petrklíne kvôli veternému počasiu nevyšla, strávili peknú turistiku v krásnej malokarpatskej prírode. Za slnečného počasia sa všetci dosýta pokochali nádhernými výhľadmi a sľúbili si ďalšie spoločné podujatia do prírody.

Edo Baumgartner

Výstup na Petrklín a Vápennú

Beh k Radošovským vinohradom 2024

V sobotu 10.8.2024 usporiadala obec v spolupráci s BK Radošovce už 17. ročník bežeckého podujatia, ktoré je súčasťou Moravsko-slovenského bežeckého pohára a Grand Prix Záhoria. Rekordná účasť bežcov

v hlavnom behu nasvedčuje tomu, že Radošovský beh sa teší čím ďalej väčšej popularite nielen v našej obci, ale na celom okolí a aj v zahraničí.

Detské súťaže boli prehliadkou radosti zo športova-

nia. Hlavný beh, na ktorý sa postavilo 166 vytrvalcov, z toho 93 na 10 km a 73 žien a veteránov nad 70 rokov na 5 kilometrovú trať, to len potvrdil. Bežali mladí i starší Radošovčania, ale aj bežci z blízkeho aj ďalšieho okolia.

Víťazom na 10 kilometrovej trati sa stal Matej Hřebáčka z Hodonína za 33 : 06 a na 5 km vybojovala tohtoročný titul Martina Kratochvílová z Malaciek časom 19 : 35.

Bojovalo sa aj o titul najlepšieho domáceho borca. V mužoch zvíťazil 67 ročný Miro Mikula pred Róbertom Kudláčom a tretím Vladom Kočárikom. V ženách triumfovala Ivana Kudláčová pred Líviou Brdečkovou Tokošovou a treťou Luciou Mikalovou. Oslava vydateného podujatia potom pokračovala v pizzerii do neskorých večerných hodín pri harmonike kamarátov z Horných Orešian, ktorí všetkých výborne pobavili.

Nakoniec sa potvrdilo, že behanie v Radošovciach má zmysel a určite nezanikne, pretože aj ďalší ročník je už naplánovaný.

Edo Baumgartner